

FINTICKÁ MOZAIKA

DECEMBER 2023

OBECNÝ ÚRAD INFORMUJE: *V týchto dňoch Vám bude spolu s touto Mozaikou doručený harmonogram vývozu komunálneho a separovaného odpadu pre rok 2024. Obecný úrad oznamuje občanom obce, že daň z nehnuteľností a poplatok za komunálny odpad na rok 2024 bude možné zaplatiť po 1.2.2024. Poplatok za odpad je/25,00 Eur za osobu/ročne alebo 0,0685 EUR osoba/deň/. Došlo však k navýšeniu dane z nehnuteľnosti, ktorá sa v obci nemenila od roku 2012. Vzhľadom na vývoj financovania samospráv, nárast cien by sme už nevedeli bez navýšenia zabezpečiť poskytovanie služieb obyvateľom. Všetky zmeny ohľadne vlastníctva nehnuteľnosti v stave k 31.12.2023 oznámte obci do konca januára. Daň za psa je v čiastke 10,00 Eur. Taktiež došlo k úprave pravidiel a poplatkov na miestnom cintoríne. Na stránke obce máte k stiahnutiu aplikáciu priamo do mobilu, dostanete tak priamo upozornenia, aby Vám žiadna informácia zo stránky obce neunikla.*

Milé Fintičanky, Fintičania, ctení spoluobčania, priatelia

Nesmierne si vážim, že mám tú česť Vás osloviť na prahu nového roka 2024, po roku vo funkcii starostu v mene obce Fintice. Úprimne by som nám, Fintičanom, chcel popriať, aby v životoch nás všetkých v nasledujúcom roku prevažovali tie príjemné udalosti a šťastné chvíle, aby sme boli zdraví, spokojní, navzájom prajní a ohľaduplní.

Všetci sme iste zvedaví, čo nám rok 2024 prinesie. Otvárame novú kapitolu, ktorá je pre nás neznáma, nepopísaná. Vzhľadom na udalosti v uplynulých rokoch tak robíme možno trochu s obavami. Predsa len, ako spoločnosť tak i domácnosti sme boli skúšaní na mnohých frontoch. Celkovo z pohľadu samospráv to bol jeden z doteraz najťažších rokov. Príjmy samospráv v roku 2023 boli oproti roku 2022 nižšie. Inflácia bola v roku 2023 priemerne 11%, o toľko sa nám predražili nákupy. Navyše z centrálnej úrovne zákonom bez finančného krytia nám určili rast platov zamestnancov samospráv po dvoch valorizáciách o 7% k 1. januáru, o 10% k 1. septembru, pri pedagogických zamestnancoch o 10% a 12%. Extrémny bol pre nás, ako neregulovaného zákazníka tiež nárast cien energie (silová zložka VT aj NT - 479,40 EUR za MWh bez DPH, pre porovnanie pozrite koľko platíte doma). Pri tom všetkom ma obec povinnosť hospodáriť s vyrovnaným rozpočtom. Preto sme museli robiť všetky možné opatrenia a hľadať riešenia na zachovanie doterajších služieb pre obyvateľov.

Nebol to ľahký rok. Kiežby by nás všetkých naučil byť tolerantnejší, pokojnejší a veci zvládať s nadhľadom. Z mnohých strán dnes počúvame, že žijeme ťažkú dobu, neľahké časy. Na tom, akú dobu žijeme, však máme svoj podiel aj my, každý z nás. Pretože, akí sú ľudia, taká je aj doba. Sme to my, kto vytvárame ľudské interakcie, ovplyvňujeme, akým smerom sa

uberie rozhovor či jednanie. Sme ľudskí, prajní, priateľskí a otvorení? Alebo naopak, agresívni, nepriateľskí, nevrlí a arogantní? Doba skutočne nie je ľahká, no skúsme pozitívne ovplyvniť to, čo z našej úrovne dokážeme. A to je napríklad pocit, aký si ľudia vďaka nám odnesú domov a pretavia ho možno aj sami do svojho ďalšieho správania a konania.

Vo všetkom tom množstve obsahu a informácií musíme v dnešnej dobe pozorne hľadať to, čo je skutočne dôležité a prioritné. Každý si myslí, že práve ten jeho problém je ten najväčší a najťažší na svete. No ono sa len stačí pozorne obhliadnuť okolo seba a vráti Vás to do reality, a rýchlo zistíte, že to nie až také zlé. Aj v roku 2024, očakávame, že si budeme nútení ťahať opasky v krajoch, mestách, obciach a napokon, bohužiaľ, dopadne to i na samotné rodiny. Ja však verím, že sa nám podarí správne si určiť tie najvýznamnejšie priority. Niekedy ma prekvapí, keď ma niekto osloví načo dotujete školstvo, šport, kultúru, stacionár či MHD a pod? Veď ja to nepotrebujem, nepoužívam, opravte radšej cesty alebo urobte toto či ono! Týmto ľuďom odkazujeme, my tu žijeme, dávame detí do škôl, na krúžky, potrebujeme šport i kultúru, na túto obec sme naviazaní, s ňou spätí a ľudia čo tu žijú dlhšie, presne vedia, čím si táto obec prešla, ako sa vyvíja. O tom, čo je priorita rozhoduje zvolený starosta a poslanci, lebo im ste vo voľbách zverili moc o tom za Vás rozhodovať. Pri každom jednom ťažkom rozhodnutí, ktoré nás ako obec v najbližšej dobe čaká, máme spolu s kolegami poslancami na zreteli dôveru, ktorú ste nám vyjadrili počas komunálnych volieb. Tá je pre nás kompasom pri hľadaní kompromisov a riešení v náročných situáciách v prospech našej obce.

Milí priatelia! Rok 2024 bude určite zaujímavý, plný výziev a prekvapení, no ja nepochybujem, že ich spoločne opäť zvládneme. Dovoľte mi na záver vysloviť veľké poďakovanie smerom k Vám, obyvateľom našej obce, ktorí sa tiež mnohými spôsobmi podieľate na jeho rozvoji. Ďakujem tiež všetkým kolegom na úrade i v organizáciách, ktoré zriaďujeme, ako aj členom poslaneckého zboru obce. Vďaka patrí všetkým, ktorí participujú na dianí v obci, starajú sa o jej rozvoj, čistotu, bezpečnosť, bdejú nad skôr narodenými alebo, naopak, formujú nadchádzajúce generácie. Úprimne Vám všetkým prajem pokojný a požehnaný rok 2024! Nech je rokom splnených prianí, príjemných prekvapení, ale aj časom ľudskej spolupatričnosti, slušnosti či vzájomnej tolerancie a empatie.

Martin Gmitro

Aktuálne otázky samosprávy a života obce

• Hospodárenie obce, obecný majetok

Je dôležité naďalej rozumne spravovať obecný majetok tak, aby bol zabezpečený rast jeho hodnoty, stabilita obecných financií. Obec nemá žiadne neuhradené faktúry po splatnosti. **Dlh obce sa blíži k nule** (ostáva už len 9000 EUR na splatenie úveru za odkúpenie pohľadávok súvisiacich so zábezpekou obecného majetku a exekúciami uvalenými na obec pred dvadsiatimi rokmi), čo dáva obci možnosti rozvoja do budúcnosti. Nikdy sme nešli ľahšou cestou len po peniazoch vybratých od ľudí, od roku 2012 sme nemenili miestne dane, nezaviedli sme ani ako mesto a okolité obce daň za rozvoj. Vždy sme sa snažili šetriť, hľadať vnútorné rezervy a hlavne zháňať na rozvoj externé zdroje. Ľudia by si však mali uvedomiť, že dedina je v prvom rade ich životný priestor a rozpočet samosprávy je ich spoločná peňaženka. Koľko do nej vložia, také služby môžu očakávať. Keď nám dnes doma chýbajú peniaze, tak sa uskromníme. Keď do niečoho investujeme, niekde inde nám môže chýbať. Keď na niečo nemám, tak si to nekúpim. Ale to isté platí aj o samospráve, a tam dokonca je potrebná oveľa väčšia opatrnosť pri nakladaní s verejnými zdrojmi. Obec nemá bezodný mešec a môže urobiť len to, na čo má finančné krytie. Obyvatelia by mali vedieť s akým bežným rozpočtom obec pracuje, aké sú bežné príjmy a obligatórne (každo-mesačné povinné)

výdavky obce. Aké má obec možností a koľkými ľuďmi disponuje na ich splnenie. Potom by po sociálnych sieťach od diskutérov nepadali nereálne požiadavky či porovnania. Možno slabšia informovanosť či pohodlnosť ľudí pri zisťovaní z verejne dostupných zdrojov je daň za neznalosť toho, čo a kedy reálne aj obec zo svojich príjmov môže urobiť. Nejde hneď vyhovieť každému, vždy treba brať do úvahy záujem obce, väčšiny obyvateľov a hlavne finančné možnosti obce. Tie nenáročné veci sa snažíme robiť bezodkladne. Spolu s poslancami sme stále pripravení s každým rozumne komunikovať, počúvať vás a reagovať na vaše podnety a nápady, realizovateľné a správne uvádzať do života obce

• Územný plán

V súvislosti so zmenou legislatívy, vznikom nových špecializovaných stavebných úradov obec prechádza aj zmenou územného plánu. Súčasne platný ešte z roku 2006 už nevyhovuje požiadavkám v oblasti regulácie, normatívov a plánovania. Nejdeme však bezhlavo rozširovať obec, skôr chceme pozarovnávať oblasti, dať miestnym obyvateľom možnosti, vytvoriť koridory na cesty, chodníky, cyklocestičky, verejnoprospešné stavby. Obec už nebude vyvíjať aktivity a robiť inžiniersku činnosť. Necháme starosti s novými cestami a sieťami vlastníkom, developerom, realitným maklérom. Obyvatelia mali možnosť pripomenkovať koncept a oprávnená osoba poverená obstarávateľom a zhotoviteľ pracujú na návrhu, ktorý bude schvaľovať obecné zastupiteľstvo. Získali sme aj dotáciu na čiastočné pokrytie nákladov nového územného plánu.

• Splašková kanalizácia

V tomto roku sa začala a aj dokončila 1.etapa výstavby splaškovej kanalizácie. Stihlo sa to do roka, konečne máme kanál v obci. Jedná sa o 5 km kanalizácie, časť od ihriska do Prešova je tlaková, časť v obci je gravitačná. Tiež sa zrealizovalo 150 ks prípojok k rodinným domom. Po kolaudácii, budeme podrobne informovať o možnostiach a podmienkach pripojenia. Od vedenia vodárni mám prísľub v nasledujúcom roku zahrnúť do svojho plánu na ich náklady realizáciu vodovodu aj kanalizácie hlavnej trasy v miestnej časti Gribľovec. Aká bude ďalšia etapa? Úprimne neviem. Neexistuje ďalšie etapovanie. Bude sa to robiť postupne, jednotlivé ulice navrhnuté projektantom, podľa prostriedkov, ktoré obec získa v konkrétnej výzve a programe. V jari zvolám verejné zhromaždenie obyvateľov obce bývajúcich v blízkosti už postavenej kanalizácie a preberieme spolu možnosti.

• Verejný vodovod

Najdôležitejšia vec je zabezpečiť pitnú vodu do každého domu v obci, pretože stále máme ulice v novej časti bez vodovodu. Iste ste aj ostatní zaznamenali problémy s tlakom vo vodovodoch v obci. Je potrebné pod Strážom postaviť druhý vodojem. Je už vydané územné rozhodnutie k stavbe. Obci sa podarilo po polroku vyvlastniť pozemok v správe SPF pod samotným vodojemom, pokračujeme v majetkovo-právnom vysporiadaní prístupových ciest k vodojemu, následne požiadame o stavebné povolenie a budeme zháňať prostriedky na dobudovanie vodovodnej siete v celej obci a aj samotného vodojemu.

• Prístavba základnej školy a zateplenie telocvične

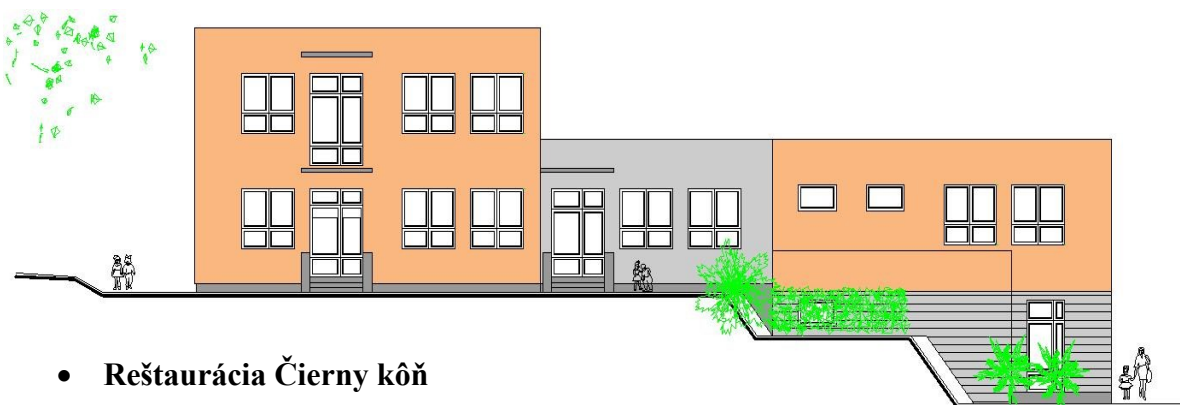
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR vyhlásilo výzvu na predkladanie žiadostí o poskytnutie prostriedkov mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti pre oblasť zvýšenia kapacít základných škôl. Naša obec sa zapojila do tejto výzvy a ako vôbec prvá obec na Slovensku z tohto projektu získala **411 623 EUR** na nadstavbu dvoch učebni nad

telocvičnou ZŠ, zateplenie priestorov, prepojenie telocvične spojovacou chodbou zo školou a sociálne zariadenie pre žiakov ZŠ.

• Materská škola

Obec minulý rok odkúpila od štátu pozemok a pripravila projekt. Vybavila stavebné povolenie a zapojila sa do výzvy na predkladanie žiadostí o poskytnutie prostriedkov z mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti – Zvyšovanie kapacít materských škôl. **Obci boli schválené prostriedky vo výške 1 530 133,24 EUR** na výstavbu a vybavenie novej materskej školy. Zatiaľ schválená kapacita je 88 detí. K výbave patria triedy, spálne, kuchyňa, jedáleň, sociálne zariadenia a ostatné sociálno-ekonomické miestnosti. K spoločenskej výbave patrí aj detské ihrisko s detskými a športovými prvkami určenými deťom. Energie budú zabezpečované plynovými odbernými zariadeniami a z alternatívnych zdrojov to budú tepelné čerpadlá. Sme vo fáze zazmluvnenia, čakáme za podpísaním zmluvy ministrom. Ak všetko pôjde hladko, po kontrole verejného obstarávania, podľa harmonogramu by sme chceli v máji začať so samotnou výstavbou. Predtým ešte musíme zrealizovať prekládku plynu, ktorý ide teraz stredom pozemku.

• Reštaurácia Čierny kôň

Na základe požiadaviek obyvateľov sme na seba prevzali pod obecnou spoločnosťou prevádzkovanie reštaurácie a kultúrnospoločenskej miestnosti. Predchádzajúci nájomník skrachoval a bol odpojený od plynu aj elektriny. Nechceli sme riskovať ďalších nájomníkov-dobrodruhov, lebo v súčasnosti je veľmi ťažké otvárať gastro-prevádzku. Zainvestovali sme do sprevádzkovania a vybavenia priestoru a teraz záleží od šikovnosti a schopnosti personálu a tiež lokálpatriotizme miestnych či sa podnik udrží, či bude poskytovať kvalitné služby, či budeme spokojní a budeme využívať jeho služby, či podporíme obecný podnik, aby sa udržal. Budeme mať priamy vplyv na činnosť podniku. Spokojnosť obyvateľov je pre nás dôležitejšie

ako zisk, ale zase nebudeme tu dlhodobo prevádzkovať stratovú činnosť. Od 8.1.2024 tam budeme ponúkať denné menu a tiež balenú stravu, dotovanú obcou pre našich dôchodcov. Jedálny lístok z prvého týždňa Vám doručujeme spolu s mozaikou. Popri Sýpke, Erbovej sále tak máme ďalší priestor na usporiadavanie akcií rôzneho typu. **Prehľad voľných termínov a tel. kontaktov pre objednanie rôznych spoločenských podujatí v obecných priestoroch - svadieb, firemných akcií, rodinných osláv a iné je na stránke obce fintice.sk (banner vľavo)**

- **Mestská hromadná doprava na rok 2024 - linka číslo 21**

Za dopravu, presnejšie straty linky vo verejnom záujme platíme mestskému dopravnému podniku z obecného rozpočtu v roku 2023 sumu vyše 116 000 EUR. To je cena za to, že popri Vašich platbách za lístky, tu máme linku MHD. Chceli sme ušetriť 20% nákladov a požiadali sme dopravný podnik o redukciu spojov. Po rokovaní s riaditeľom integrovaného dopravného systému PSK sme dostali nový návrh, že ak zachováme množstvo spojov preplatia nám na budúci rok dotáciou z rozpočtu PSK 0,75 EUR/1km, čo pokryje to, čo by obec ušetrila pri redukcii spojov. Takže v roku 2024 budeme mať v obci rovnakú dopravnú obsluhu a rovnaký počet spojov ako tohto roku. Zmeny poriadku ak budú, tak len organizačno – technické. Popri tom, majú naši obyvatelia možnosť využívať zo stanice aj linku SAD č. 707438 Prešov – Fintice – Terňa, Hradisko/Veľký Slivník

- **Údržba a obnova verejnej zelene**

V uplynulom roku sme pokračovali v už tradičnej údržbe a obnove verejnej zelene, vo vysádzaní a údržbe živých kvetov, kvetinových záhonov a vo výsadbe nových stromov. Iste uznáte, že veľmi pekne to vyzeralo na nádvorí kaštieľa. Rozšírime výsadbu aj do centrálnej zóny pred kostol, ku zastávkam a neskôr aj na zrekonštruovaných uliciach. Zrezali sme staré tuje na cintoríne. Upravíme priestor okolo domu smútku. Obnovou prejde aj samotný „Dom Nádeje“. Dokončíme oplstenie a začneme s dobudovaním chodníkov.

- **Cesty**

Cesty sú asi najväčšou starosťou. K oprave miestnych ciest dôjde po zrealizovaní prípojok. Potom pristúpime ku komplexnej rekonštrukcii (cesty, chodníky, cestná kanalizácia a pod.) už odkanalizovaných ulíc. Ostatné cesty sa snažíme udržiavať v užívateľnom stave. V priebehu roka sme robili regulačné zásahy s cieľom odvieť vodu z cesty. Budeme naďalej robiť vodozádržné opatrenia v novej časti, kde máme pre situovanie pozemkov, zasypovanie funkčných rigolov a meliorizačných kanálov vlastníckmi parcelami, nezákonné vypúšťanie povrchových vôd niektorými vlastníckmi domov, samotnou činnosťou stavebníkov, vplyvom ťažkých stavebných mechanizmov veľké problémy pri údržbe. Po výstavbe kanalizácie nám ostali tiež nedorobky na ulici Žltá, Kanašská, Na Odálke, Zelená, ktoré sa pre počasie už nestihli opraviť. Zhotoviteľ sa zaviazal to odstrániť v jari a bude mu za týmto účelom

predĺžené rozhodnutie na zvláštne užívanie miestnych ciest. Som si vedomý problémov pre obyvateľov, denne tam tiež prechádzam, budeme sa snažiť to udržiavať do opravy v zjazdnom stave, dorovnávať štrkom a frézovaným asfaltom. Chceme Vás poprosiť a nateraz iba poradiť „Neponáhľajte sa, chodte pomaly, prispôbte jazdu stavu vozovky.“

V septembri sa začalo s výstavbou rýchlostnej cesty R4, ktorá bude prechádzať katastrom našej obce medzi ihriskom a riekou Sekčov. Spolu s mestom Prešov, Prešovským samosprávnym krajom, aj Občianskym združením NAŠ Prešov lobujeme o dobudovanie privádzača Grófske, aby naši obyvatelia mali aspoň nejaký úžitok z výstavby diaľnice. Počas štvorročnej výstavby nás po pravde čakajú ťažké časy. Zahustí sa nám doprava v obci aj smerom do Prešova, zničí cesta. Súčasťou projektu aj rozpočtu je po dostavbe aj veľká úprava našej hlavnej cesty - cesta III. triedy č. 3431. Tiež musíme rátať so sprievodnými javmi veľkej stavby, ako je hluk, prach, veľký počet nákladných aut a mechanizmov, blato, rôzne obmedzenia a pod.

Kaštiel'ska pekáreň

V hospodárskych budovách kaštieľa v priestoroch denného stacionára vznikla zážitková dielňa s autentickou pekárňou zo slamy a hliny, ktorá je plne funkčná. Vybudovala sa s finančnou podporou PSK a nadácie SPP. Rekonštrukciou v kaštieli konkrétne prešla pekáreň, o ktorej sa prvá zmienka datuje až do roku 1702, kedy bola súčasťou tzv. čiernej kuchyne. Pôvodný charakter kuchyne natrvalo zničila prestavba po vojne v 50. rokoch minulého storočia na bytové účely. Pri prestavbe a zriadení barokovej zážitkovej dielne s pekárňou sa obec Fintice a jej komunitná organizácia Sýpka Fintice rozhodli zachovať pamiatkové hodnoty pôvodného objektu. Bude slúžiť našim žiakom na výučbu, stacionáru, aj návštevníkom, ktorí si budú chcieť vyskúšať pôvodné pečenie chleba, koláčov a obyvateľom na obecných akciách.

- **Odpady**

Obec ma zriadený malý zberný dvor, kde je možné odovzdať vytriedené druhy odpadov (plasty, papier, sklo, drevo, polystyrén, elektro-odpad, kov, komunál). V oblasti nakladania s odpadmi je potrebné nepretržite robiť **kroky smerujúce k znižovaniu množstva komunálnych odpadov a k čo najväčšiemu triedeniu jednotlivých zložiek odpadu**. Platí základné pravidlo: „Separovať odpad, čo najviac odpadu vo farebných nádobách, čo najmenej komunálneho odpadu v čiernych alebo plechových“. Od toho sa odvíja výška poplatku za odpad do budúcnosti. Je smutné porovnanie, že tu máme ľudí takmer bez komunálneho odpadu a na druhej strane tiež aj ľudí, ktorým by nestačil zber každý druhý deň. Každá domácnosť dostala od obce nádoby na separovanie aj kompostér, využívajte ich prosím. Od januára zavádzame aj separovaný zber jedlých olejov v pet fľašach a na čistého EPS polystyrénu (stavebný, z obalov), v prehľadných vreciach. <https://www.recyklujempolystyren.sk/> Tiež v krátkej dobe podáme konkrétne informácie o nakladaní so stavebným odpadom.

Všetky potrebné informácie budú na stránke obce v sekcii ODPADY.

Zaujímavé čísla na záver:

Aktuálny počet obyvateľov s trvalým pobytom: 2453

Narodení: 24

Priťahovaní: 109

Odstahovaní: 26

Zosobášení: 29 párov

Zomrelí: 20

Anton Dubovský, Matej Olejár, Cyril Romčo, Anton Koša, Erika Mertová, Cyril Miškanin, Eva Klimková, Pavlína Križanová, Paulína Grušková, Jozef Špireng, Jana Horoščáková, Anna Sopková, Michal Jankovič, Mária Jurčišinová, Mária Bösörményiová, Alžbeta Karabinošová, Jozef Karabinoš, Anton Kivader, Pavol Kriško, Anna Eliášová.

Rozloha obce: 11,24 [km²](#) (1 124 [ha](#))

Zemepisné súradnice : **49° 3' 8" N, 21° 17' 3" E**

Nadmorská výška	Miesto
254.1 m n. m.	nainižší bod katastra (na rieke Sekčov)
270,6 m n. m.	pri kostole
335.0 m n. m.	obratisko MHD (severný koniec obce)
419,7 m n. m.	Pri Kameňolome (na hranici katastra)
740.0 m n. m.	vrch Stráž (naivvšší bod katastra)

Dôležité linky:

Spoločná tiesňová linka 112* Polícia 158* Hasiči 150* Záchranka 155* VSE - poruchy 0800/123332*

SPP - poruchy 0850111727 *VVS, a. s. - poruchy 051/7572421* Polícia V. Šariš – 051/7762992*

Vývoz tekutého odpadu -VVS, a. s. 051/7572777*, 0908 977 620

Vydal Obecný úrad Fintice, Grófske nádvorie 210/1, Tel: 051/7481010, email.: oufintice@hotmail.com, www.fintice.sk

